

TRGOVSKA Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 4. septembra 1923.

STEV. 103.

Slovesna otvoritev III. Ljubljanskega velesejma.

V soboto je bil slovesno otvorjen III. Ljubljanski velesejem. Kljub deževnemu vremenu so se že v zgodnjih urah začeli zbirati na prostoru pred velesejmskim uradom povabljeni gostje, zastopniki uradov, zastopniki raznih korporacij iz cele Jugoslavije in razni ugledni faktorji gospodarskih krogov.

OTVORITVI SO PRISOSTVOVALI:

Slavnostni gostje.

V imenu centralne vlade minister za trgovino in industrijo g. dr. Dragotin Kojić in minister za vere g. dr. Janjić, inspektor prometnega ministrstva g. inž. Gjurčić, načelnik patentnega urada g. dr. Šuman, šef oddelka za trgovino in industrijo v Ljubljani dvorni svetnik g. dr. Rudolf Marn, minister n. r. dr. Zerjav in poslanca dr. Reisner in dr. Korosec, poslanik češkoslovaške republike na našem dvoru, pooblaščen minister g. Jan Šeba, generalni konzul češkoslovaške republike g. dr. Otokar Beneš, avstrijski generalni konzul g. dr. Kohlrus, francoski konzul g. Flache, italijanski generalni konzul v Zagrebu g. Poccardi, nemški konzul g. Froll-Oberfell iz Zagraba, italijanski delegat v Ljubljani g. de Comelli in belgijski honorarni konzul g. Dular, dalje so bili navzoči pri otvoritvi bivši pokrajinski namestnik g. dr. Ivan Hribar, veliki župan g. dr. Miroslav Lukan, namestnik velikega župana za mariborsko oblast g. dr. Vilko Pfeiffer, ljubljanski knezoškof g. dr. Anton Bonaventura Jeglič, delegat ministrstva financ g. dr. Karel Šavnik, ljubljanski župan g. dr. Ljudevit Perič, mariborski župan g. dr. Grčar, častniški zbor s komandantom Dravske divizijske oblasti g. pokovnikom Vučkovičem na čelu. Zvezo centralnih industrijskih korporacij je zastopal predsednik g. Bajloni iz Beograda in pa podpredsednik g. dr. Fran Windischer.

Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani so zastopali predsednik g. Ivan Knez, provizorični predsednik g. Jean Schrey, podpredsednik g. Ogrin in prvi tajnik g. dr. Viktor Murnik, Zvezo industrijcev v Ljubljani sta zastopala gg. predsednik Dragotin Hribar in inž. Šuklje, Zvezo industrijcev v Zagrebu g. dr. Bošnjak, trgovsko zbornico v Splitu g. Radica, Zagrebški zbor g. Radković in ravnatelj Sliashny. Mestno občino Sibenik je zastopal g. Dinko Sirovica, mariborsko izložbo gosp. Džamonija. Poleg teh so bili navzoči še številni drugi zastopniki uradov, korporacij, organizacij itd.

SLAVNOSTNA OTVORITEV.

Točno ob 10. uri dopoldne je otvoril predsednik glavnega odbora ljubljanskega velesejma tovarnar g. Franc Bonač III. Ljubljanski velesejem z obširnimi govorom, kateremu so sledili prisotni z največjim zanimanjem.

GOVOR PREDSEDNIKA GOSP. BONAČA.

Castita gospoda!

Gospodarska obnova Evrope se vrši v znamenju velesejmov. Da so te prireditve nastale iz nujne potrebe in zgolj slučajno, je izven vsake diskusije. Velesejmi so nekake oaze v strupenem ozračju splošnega po-

vojnega političnega in ekonomskega kaosa, ki nudijo gospodarskim krogom zatočišča, kjer se med seboj spoznavajo in kjer se najlažje sklepajo nove in obnavljajo stare kupčijske zveze.

Historik, ki bo kedaj ocenjeval posamezne velesejme po njihovem večjem ali manjšem pomenu za ozdravljenje gospodarskih razmer, bo brez dvoma moral priznati odlično mesto ljubljanskemu velesejmu. Z žitородno zemljo skopo obdarjena Slovenija je stala pred alternativo, da ali popolnoma obuboža in požene v svet svoje sinove in hčere, kakor pravimo s trebuchom za kruhom, ali pa da se industrijalizira. Hoteč biti vredna posestrina Srbije in Hrvatske, se je Slovenija raje poprijela dela in je z mladostnim navdušenjem stopila v svetovno areno, da tam v plemeniti tekmi z drugimi narodi skuša doseči čim večjo popolnost.

Smel je bil ta korak in otvorili smo nekoliko v skrbeh I. ljubljanski velesejem, bolj z namenom, da pregledamo naše bojne čete, kakor pa, da pokažemo svetu sadove našega komaj riletnege delovanja. No, uspeh nas je same iznenadil in je rodil neprecenljivo posledico, da se je preko noči zainteresirala za nas širja javnost, pred vsem ona iz jugovzhodnih krajev, ki nas dotodaj še ni poznala. Nihče ni verjel, da se je pri nas industrija in obrt že tako lepo in mnogostransko razvila. Spodbujeni po prvem poskusu, ki je sijajno pokazal, da ni nobeno agitačno sredstvo tako učinkovito nego nazorna predočitev, smo lani priredili svoj II. sejm v znatno povečanem obsegu.

Stoječ na stališču, da našim sejmom ne pritiče samo enostranska naloga posredovati prodajo domače robe, temveč pospeševati tudi nakup tega, kar proizvajajo drugi deli naše države, zlasti agrarnih produktov, smo pridobili lepo število interesentov iz gospodarskih krogov Hrvatske in Srbije, da so se udeležili s svojimi izdelki in produkti druge naše razstave. Naravnost razveseljiva je udeležba industrije in obrti iz bratskih pokrajin na letošnjem sejmu, kar naš navdaja z zaupanjem, da se bodo našla pota, ker se bomo združili v skupnem, vzajemnem delovanju za lepšo gospodarsko bodočnost naše države.

Nadalje smo se šteli v dolžnost seznaniti že na II. velesejmu domači trg z izdelki inostranske industrije, predvsem takimi, ki se še ne proizvajajo doma. Naš namen je bil obcnem z razstavo fabrikatov razvitejše inustrije vzgojevalno uplivati na domačo produkcijo in podjetnost.

Velesejmi so nam v neizmerno moralno in materijelno oporo. V moralno, ker črpamo iz doseženih uspehov nove moči za nadaljnje vztrajno delovanje, ker pospešujejo živahnješo izmenjavo ponudbe in povpraševanja. Razven tega nam nudijo velesejmi dragocen pregled o stanju našega narodnega gospodarstva, ki omogočuje ekonomsko izrabo sil in nam pomaga preprečiti, da se nobena gospodarska panoga ne favorizira in razvije na škodo druge, istofako potrebne.

Ni mi treba še posebej poudarjati, da so naši velesejmi hkrati

kreпки mejniki v splošnem in državnem in narodnem življenju. Državljeni raznim pokrajin in najrazličnejših svetovnih in političnih nazirani se na teh sejmih osebno spoznavajo in uče medsebojnega spoštovanja. To medsebojno spoznavanje brafov, ki so bili tisoč let ločeni po umetnih granicah, pa je ena najbolj nujnih in važnih potreb.

Nadejamo se, da bo delo, ki smo ga započeli pod tako ugodnimi avspicijami, kljub vsem nevšečnostim dnevnega političnega boja obrodilo obilen sad. Letos je priredila Ljubljana v tretjič svoj velesejem. Zdi se mi kot posebno ugoden pomen za bodočnost, da je naša prireditelj že ob prvem njenem skromnem jubileju doletela izredna čast biti deležna Najvišjega pokroviteljstva. Krona je s tem na svečan način dala priznanje rodoljubnemu stremljenju vseh pridobitnih slojev in delovnega ljudstva za čim prejšnje ozdravljenje gospodarskih razmer ljubljene naše skupne domovine. Naša radost je tem večja, ker zremo Slovenci v našem kralju prvega borca za naše osvobojenje in se zavedamo dobro, da bi brez heroične požrtvovalnosti vojske, koji na čelu je stal naš junaški kralj, ne praznovali današnjega lepega dne.

Spoštovane dame in gospodje!

Zastopniki gospodarskih krogov Slovenije stopajo danes pred vas, želeč dokazati, da kljub vsem težkočam, s kojimi so se imeli in se še imajo boriti, tudi v preteklem letu niso držali križem rok. Podražanje denarja in s to činjenico zvezano zmanjšanje kupne moči konsumenta je res grozilo zadati smrtni udarec našemu podjetništvu. Da se je v tej borbi doslej držala naša industrija, obrt in trgovina, priča o njeni življenski sposobnosti, a obenem tudi dokazuje, da je vredna najizdatnejše moralne in materijalne podpore od strani merodajnih činiteljev. Zagrešil bi veliko nevhvaležnost, če bi se raz to mesto hvaležno ne spomnil tudi našega vrliga delavstva, ki z veliko požrtvovalnostjo sodeluje pri gospodarski obnovi naše domovine in ki se je mnogo potrudilo, da bi se končala i letošnja prireditelj z uspehom. Z največjim zanosom me navdaja, da ste blagovolili, častite dame in gospodje, počastiti v tako odličnem številu prireditelj.

Po pozdravu navzočih, med katerimi je imenoma pozdravil oficijelne zastopnike vlade, uradov, korporacij in društev, je g. predsednik Bonač prečital nekaj brzojavnih pozdravov, med drugimi pozdrav zadržanega ministra notranjih zadev Vujčića, ter omenil, da obišče Nj. Vel. kralj Aleksander, ki je prevzel protektorat nad to našo gospodarsko prirediteljo, še tekotom dneva velesejma. Nakar so navzoči zaorili v navdušene klice: »Živel kralj!«

GOVOR MINISTRA ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO G. DR. DRAGOTINA KOJIĆA.

Velespoštovana gospoda!

Neobičajno sem srečen, da mi je pripadla naloga prisostvovati v imenu kraljevske vlade otvoritvi III. ljubljanskega velesejma. Ta sreča mi je mila tudi radi tega, ker predstavlja ta izložba industrijsko naj-

bolj razvito pokrajino države, ki je naravnost predestinirana, da prednjači celi državi. Pri tej priliki se mi zdi potrebno naglasiti, kako je gospodarski razvoj tesno spojen s politiko narodnega edinstva, s splošno politično konsolidacijo zemlje in da je v tem oziru treba, da tudi tukajšnji gospodarski krogi z vsemi silami delujejo na njeno uresničenje. Kraljevska vlada si je tega v svesti in ve, da bi vse gospodarsko podpiranje ostalo brezuspešno, ako bi ne šlo roko v roki s splošno politično konsolidacijo države. Le odtod bo prišla končna rešitev, odkod se bo rodila velika bodočnost, za katero vsebuje naša država in naš narod vse pogoje. Naša zemlja je bogata, kakor malo katerra, zato delujmo, da z jačenjem narodnega edinstva utrdimo tudi temelje industrije in skupnega gmočnega bogastva. Kot predstavnik kraljevske vlade vas morem zagotoviti, da bomo storili vse, kar nam narekuje naša dolžnost in kar dopuščajo naša sredstva in da bo kraljeva vlada šla neumorno za svojim točno začrtanim programom. Toda preko tega programa želi vlada, da se gospodarsko življenje oprime še drugega činitelja, ki je v gospodarstvu ravno tako važen, namreč privatne inicijative. Privatna inicijativa naj po drugi strani izdelata to, kar vlada sama ne utegne izpolniti. Zveza med tema dvema silama gospodarskega življenja nam bo ustvarila srečno bodočnost in bo dala našemu gospodarskemu in industrijskemu razvoju odločen polet. Dovolite, da vas radi nevremena ne zadržujem z daljšimi izvajanji. Prinašam vam pozdrav kraljevske vlade in zagotovilo njene najizdatnejše pomoči. V njenem imenu otvarjam III. ljublj. velesejem in mu želim najlepše uspehe. Izjavljam še enkrat, kako se čutim neobičajno srečnega, da morem otvoriti današnji zbor in prisostvovati tako odlični gospodarski manifestaciji. Živeli prireditelji!

G. minister je nato v imenu Nj. Vel. kralja proglasil oficijelno otvoritev III. ljubljanskega velesejma, čemur so sledili navdušeni klici: »Živel kralj!« Godba Dravske divizijske oblasti je zasvirala državno himno ni s tem je bil oficijelen del otvoritve končan.

OGLED PAVILJONOV.

Navzoči gostje so si ogledali posamezne paviljone.

Ministra g. dr. Kojića in dr. Janjića so spremljali zastopniki g. predsednik Bonač ter zastopniki uradov in korporacij, ki so jima razkazovali vse zanimivosti letošnjega sejma.

Minister dr. Kojić je bil navdušen nad uspehi, opetovano dal duška svojemu navdušenju z zelo pohvalnimi besedami na račun naše industrije, trgovine in obrti.

POSET NJ. VEL. KRALJA ALEKSANDRA NA SEJMU.

Slabo deževno vreme je preprečilo prvotni načrt Nj. Vel. kralja, da obišče že ob predpoldanskih urah velesejm.

Potem ko so se po sejmšču raznašale najrazličnejše vesti o prihodu, kar je seveda o takih prilikah neizogibno, je ob dveh popoldne maršal dvora na Bledu sporočil ljubljanskemu velesejmu, da se je

Nj. Vel. kralj odpeljal z Bleda, da poseli velesejm in točno od 3. uri se je pripeljal kralj v spremstvu princa Arzena na velesejm, kjer ga je velika množica pozdravljala z navdušenimi živio-klici. Vladaarja je pozdravil predsednik g. Bonač. Po pozdravu si je kralj v spremstvu gg. Bonača, Jelačina in drugih gg. zastopnikov ogledal cel velesejm. O obisku prinesemo vse podrobnosti v prihodnji številki.

Dr. Vinko Šarabon:

Ljubljanski velesejm.

Jugoslavija ima 83% kmečkega prebivalstva, ostali odstotki se porazdelijo na trgovino, obrt in industrijo, promet itd. Dočim imajo pa jugovshodni deli države še več kmečkega prebivalstva, kakor je označeno v gornjih odstotkih, jih je v Sloveniji samo še 65%. To razmerje nam kaže Slovenijo kot nekako industrijsko glavo, ki naj zalaga ostali trup z nadprodukcijo v industriji. Če pogledamo na prometno karto Francije, vidimo velikanskega pajka; glava je Pariz, noge pa štrlijo po vsej Franciji. Precej isto sliko nam pokaže industrijska karta Jugoslavije: glava je Slovenija, ostali deli države nimajo tako razvite industrije. V gospodarsko enotnem telesu je naravno, da se deli izpopolnjujejo, drug drugemu dajo to, kar ima vsakteri preveč. Zato hodijo južni deli naše države po blago na sever, v Slovenijo; a tudi sicer majhna Slovenija ima svoje industrijske panoge preveč razdeljene in jih zato v namen prodaje in nakupa združi v zmanjšani obliki v svojem naravnem središču v Ljubljani. To združenje v svrhu prodaje in nakupa, v svrhu spoznavanja in zblizanja industrijskih panog medseboj in posebej še v svrhu spoznavanja in zblizanja gospodarskih pridobitnih krogov imenujemo ljubljanski velesejm. Ljubljana je tudi sploh že po naravi določena za posredovalko, najsi bo to v kulturnem ali gospodarskem oziru; pri nas v Sloveniji si podajajo roko kulturno in gospodarsko višji sever in zahod z vzhodom in jugom, ki nista še dosegla te stopnje. Ti stiki, izraženi v izmenjavanju kulturnih in materijelnih dobrin, usposabljajo Ljubljano za posredovateljico v vsakem oziru.

Pa njena posredovalna vloga gre preko mej naše države. Ljubljana kot obrobno mesto ima samoobsebi umevno najožje stike s sosedi, ki so industrijalno še naprednejši kakor je Slovenija in ki bi to svojo prednost seveda radi izkoristili. In zopet jim priika velesejmov pride kakor nalašč, da pokažejo na njih premoč

svoje industrije. To seveda našim industrijskim krogom nikakor ni v kvar; na velesejmih vidijo tujo popolnost in delno našo zaostalost, velesejmi so jim najboljša šola. Par let, in razlika je izenačena. Že drugi velesejm nam je pokazal velikanski napredek, naše industrije napram prvemu in letošnji nam kaže to še bolj. Brez dvoma moramo velik del napredka pripisati velesejmu samemu, velesejmu, kot industrijski šoli. Zato mora industrijalec in trgovec videti v velesejmu tudi zares tako šolo zase, se mora tam učiti in naložiti rezultate pouka v dobičkonosnem izpopolnjevanju v svoji stroki. To plač velesejma moramo še prav posebno poudariti. Ne se bati tuje industrije, temveč učiti se od nje in nauk plodonosno naložiti! So pa gotove panoge, v katerih domačin iz tega ali onega vzroka nikdar ne bo mogel konkurirati s tujino. Saj nam na primer že podnebje samo večkrat stavi take ovire, da je v suhih krajih nemogoče izdelati stvari kakor jih lahko izdelamo v vlažnih; in obratno. V takih slučajih nam je pa tuja industrija naravnost potrebna in moramo le z veseljem pozdraviti prizadevanje velesejskih trgov, da so privabili kolikor mogoče veliko tujih tvrdk. Koliko prihranijo pri tem našem kupujočemu občinstvu denarja in časa, čas je pa itak denar! Drugi članki in statistični podatki nam pravijo, da se je inozemstvo temu povabilu prav rado odzvalo in da prihajajo s svojimi izdelki vedno rajši na trg dela in tekmovanja. Ljubljani je vlogo tega trga dala narava sama, njena geografska lega ji jo naravnost diktira. Industrijska prednost Slovenije napram ostalim delom naše države to vlogo na vso moč podpira; oba faktorja združena zagotavljata ljubljanskim velesejmom največjo bodočnost in obenem veliko kulturno in gospodarsko pridobitev za široke sloje prebivalstva. Zato se mora napredka v velesejmih duševno prav vsakdo z veseljem udeleževati.

Anton Krejči, ravnatelj, Ruše pri Mariboru.

Važnost sejmov odnosno ljubljanskega velesejma za razvoj industrije.

Takoj po prevratu se je splošno zoznalo, da je Slovenija oni del države, katerega se mora zaznamovati kot glavni industrijski okraj.

Kakšne vrste industrije se pa v Sloveniji nahajajo, to je bila splošna tajnost in celo velika podjetja težke industrije so bila široki masi prebivalstva neznana. Toda ne samo, da široka masa ni poznala naše industrije, ampak tudi industrijaci sami se niso vzajemno poznali. Oči so se odprle občinstvu še le po prvi prireditvi ljubljanskega velesejma, ker se je ta čas prve prireditve nešteto krat slišalo češ: »Nismo vedeli, da se to izdeluje pri nas; zakaj uvažamo to iz inozemstva.«

Važnosti ljubljanskega velesejma ne more industrijalec dovolj visoko ceniti, ker so prireditve ljubljanskega velesejma ravno industrijalcu prinesle nepričakovani dobiček. Če je bilo to velikega pomena med velesejmom in lik za njim, je še večjega pomena prireditve velesejma za razvoj industrije v bodočnosti.

V velesejmu najde industrijalec najboljšega propagatorja za svoje izdelke. Na velesejmu najde industrijalec pa

tudi svoje surovine in obratne potrebščine ter mu nudi velesejm priložnost, da mu ni treba potovati po svetu in iskati potrebnih predmetov v inozemstvu. Na velesejmu se tudi seznanjajo z domačimi pridelki in pride do prepričanja, da dobi marsikaj, kar potrebuje, na lastni grudi ceneje in dostikrat tudi boljše, na vsak način pa hitreje kakor iz inozemstva.

Kar pa je za industrijalca najdragocenejša, kar si more pridobiti na velesejmih, to je, da dobi tam smernice, katerim mora slediti v razvoju svoje industrije. Če industrijalec koraka po razstavnih prostorih, bo videl jasno pred seboj to, kar se v njegovi bližini producira, v katerih panogah je nadprodukcija, kje je pomanjkanje in s tem mu je dana tudi smer razvoja, ker se bo poprijel v vso vnemo produciranje onih stvari po katerih se povprašuje in jih primanjkuje. Na ta način bo spravil svojo industrijo v zdravo smer in se mu ne bo treba bati, da mu bodo ostali izdelki skladišču, našel bo dovolj odjemalcev in bo celo produkcijo lahko vnovil.

S tem pomeni velesejm za industrijalca visoko šolo, ki mu bo pripomogla do uspešnega napredka.

Importna in eksportna trgovina v Sloveniji.

Ob priliki otvoritve III. Ljubljanskega velesejma je izdala trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani seznam eksportnih in importnih tvrdk v Sloveniji, ki je važno dopolnilo lani izdelanega seznama industrijskih podjetij in večjih obratnih delavnic v Sloveniji. Seznam je zelo praktično urejen in obsega po strokah razdeljenih 38 skupin eksportnih tvrdk in 48 skupin importnih tvrdk. Poleg tega so v seznamu navedeni vsi anončni in reklamni zavodi v Sloveniji, dalje bančni zavodi in podružnice, carinski posredniki, konzulati in špedicijska podjetja, ki so za posredovanje trgovskih zvez in poslov importa in eksporta zelo važni.

Sestava seznama naše eksportne in importne trgovine je bila zvezana z ogromnimi težkočami, ker je trgovina vsled nestalnosti valutnih in obratnih razmer podvržena velikim izpremembam. V povojnih letih se je na eni strani ustanovljalo na stotine novih tvrdk, ki imajo obrtne liste za najrazličnejše stroke, ki pa morajo svoj obseg v praksi od sezone do sezone menjati. Izpremembe v trgovskem registru in v obrtnem katastru gredo mesečno v stotine in se nanašajo ne samo manjša in srednja podjetja, marveč mnogokrat tudi na veletrgovska podjetja. Zelo težavno je bilo tudi razvrstiti trgovine po strokah, ker ima velika množina podjetij obrtne liste na primer za mešano stroko, izvršuje pa pri tem samo lesno trgovino, ali pa samo trgovino z deželni pridelki.

Klju btemu se je z skrajno požrtvovalnim in hvalevrednim trudom in vztrajnostjo posrečilo sestaviti seznam importne in eksportne veletrgovine, ki nam nudi momentalno sliko. Brez dvoma ga bo treba v najkrajšem času dopolniti in izpremembiti, ker se razmere hitro menjajo.

V interesu evidence vseh izprememb naprošamo vse interesente, da sporočijo trgovski in obrtniški zbornici podatke o tvrdkah, s katerimi bi bilo treba seznam tekom časa dopolniti. Seznam stane 5 Din, odtisno s poštnino 6 dinarjev ter se naroča pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani in je za vsakega našega trgovca neobhodno potreben pripomoček za informativne in poslovne svrhe, posebno važen pa je za trgovce v ostalih pokrajinah naše države, ki iščejo zvez z dobavitelji v Sloveniji in za inozemske trgovce, korporacije ter konzulate, katerim je bil že razposlan. V zvezi s tem seznamom je pričela zbornica nabirati o eksportih in importih veletrgovinah podrobne evidenčne podatke za razširjanje svoje informacijske službe in naprošamo vse naše čitatelje, da poslano pole zanesljivo izpolnijo s točnimi podatki in jih pošljejo trgovski zbornici.

Seznam industrijskih podjetij in večjih industrijskih delavnic pa stane 15 dinarjev, odtisno s poštnino 16 dinarjev. Dobiva se tudi na velesejmu pri prodaji »Trgovskega lista«.

„Globus“, konzervna tovarna, Vrhnika.

Podjetje konzervne tovarne »Globus« se je ustanovilo leta 1920 ter se je v prvi dobi pečalo posebno z izdelovanjem mesnih izdelkov. Polagoma se je podjetje razširilo, tako da sedaj zamo- dnevno izdelovati najmanj 50.000 najrazličnejših vrst konzerv. Poleg tega izdeluje dnevno velike množine mesnih izdelkov, kakor saalmc, kranke klobase, prekajeno meso, kateri so vsi prvovrstne kakovosti. Polagoma se je tovarna vpeljala v konzumne kroge našega ljudstva v taki meri, da se naročila vedno večajo. Da tovarna omogoči hitrejšo postrežbo svojim odjemalcem, je tekom časa v Ljubljani zgradila 3 lične paviljone, v katerih razprodaja vse svoje izdelke. Tekom leta 1920 in 1921 je vodstvo tovarne uredilo tudi svojo lastno kleparijo, ki izdeluje za svojo lastno potrebo in obenem tudi za tuja naročila pločevinaste doze vseh vrst. Dnevno jih lahko izvrši do 40.000 komadov. Poleg kleparije se je koncem leta 1921 zgradila in uredila zelo obsežna žaga z dvema polnojarmenikoma, katere krije potrebo z rezanim lesom za domača vporabo (zaboje), kakor tudi sprejema in izvršuje druga naročila. V tovarni je zaposleno dnevno okrog 150

oseb iz domačega ljudstva, katerim je z obstojem tovarne zasiguran dober zaslužek.

Letos je tovarna pričela z izdelovanjem sadnih in sočivnih konzerv. Posrečilo se ji je pridobiti v ta namen prvovrstnega svetovnega strokovnjaka, s katerim dejstvom je podana garancija, da bodo tudi ti izdelki prvovrstne kakovosti.

Letos je tovarna zgradila na velesejmu svoj lastni, lični paviljon, v katerem je prav okusno izslavila vse svoje izdelke.

Posebno okusno se ji je posrečilo opremiti svoje sadne izdelke z vabljivimi etiketami, ki so bili izvršeni po načrtu domačega umetnika Maksim Gasparrja. Etikete so izdelane v narodnem motivu. Po istem načrtu so tudi izdelani tvrdkni plakati od istega umetnika.

Konzervna tovarna »Globus« na Vrhniki je največja tovarna te stroke v Jugoslaviji ter dobavlja tudi vojaštvu in naši mornarici večje množine konzerv.

Podjetje stoji vedno pod nadzorstvom zdravstvenih organov. Priporočamo tedaj občinstvu, da poseli lastni paviljon na velesejmu, ki se nahaja na desni strani glavne ceste.

„Jugo-Hag“.

»Jugo-Hag« v Ljubljani, zastopstvo svetovno znane tvrdke »Hag« je razstavila na velesejmu lovorni avto, adaptirani »Büssing«, kateri vozi brez bencina in uporablja izključno domače olje. »Hag« - generator se da enostavno montirati na poljuben avto, motorni plug, traktor, »Raupenschlepper« ali stabilni motor. Obratovanje je sigurno in brezhibno, kol ono z bencinom. Sicer je možno — brez da bi se odstavil motor — z enostavno kretljivo roko, menjali poljubno pogon na bencin in obratno. Obrat je najenostavnejši. Nasiplje se parkrat dnevno potom avtomatične priprave nekaj oglja v generator.

»Hag« - generator štedi na kurivu 90%, her stane vožnja 100 km pri 5 tonskem vozu samo circa 130 Din oglja.

V Jugoslaviji je že ceia vrsta »Hag« - generatorjev v obralu in montira se jih dnevno več. Od ljubljanskih tvrdk, katere so si adaptirale avtomobile z »Hag« - generatorjem, omenjamo: Stavbeno družbo d. d., Impex d. d., Mesni magistrat, Združene opekarne, Heinrich, lesna industrija, gradbeno podjetje inž. Dukić in drug itd.

Zbog ogromne gospodarske koristi te epohalne iznajdbe smo prepričani, da

bodo zbudila predstoječa izvajanja splošno zanimanje naše industrije in trgovskih krogov.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Treba bi bilo upeljati bolj moderne aparate za destilacijo, ki bi se montirala na ladjici in bili last države, ki bi hodila iz enega pristanišča v drugo, da destilirajo rožmarin na račun rožmarinovih nabiralcev. To je potrebno napraviti radi tega: 1. ker se na krajih, kjer raste rožmarin ne nahaja dosti vode za razhlajenje ter se vsled najfinejši duh izgubi in je tako donos manjši; 2. ker ni cest, da bi se aparat lahko prenašal, marveč bi se rožmarin donášal v kak večji kraj, ki leži ob morju; 3. nabiranje in predelava je mnogo lažja in rentabilnejša, ako se da aparat prenesti iz pristanišča v pristanišče; 4. ker niti eden od podjetnikov noče kupiti boljšega aparata, ne da bi pri tem eksploatiral nabiralce, med tem ko bi delovodja pri državnem aparatu imel od države odrejeno plačo in procenite od izdelane množine.

Zabelj raste po celi Dalmaciji in Hrvaškem Primorju ter na otoku Krku in Cresu. Letno se ga nabere na Krku in Cresu okrog 20 vagonov, dalo pa bi se ga nabrati do 40 vagonov. Nadalje se ga nabira v področju splitske trgovske zbornice do 30 vagonov. Središče je Trogir z 20 vagoni, potem na Slanem, na Pelješcu itd., v Boki Kotorski ter v Crni gori. Pred vojno se je plačevalo žajbelj po 28 do 30 kron na 100 kg, sedaj pa 40 Din za 100 kg. Žajbelj se izvažajo preko Trsta v Nemčijo ter od ta mnarje v Anglijo in Severnoameriške Zjedinjene države.

Lavorjevega listja se nabira v Boki Kotorski letno 20 vagonov, dalje še po kakšni vagon v okolici Dubrovnika in Pelješca. Za suho listje se plača okrog 100 Din za 100 kg. Pred vojno pa se je plačalo za 100 kg po 40 do 60 kron. Lavorjevo listje in plod se izvažajo. Sveže lavorjevo listje destilirajo na Reki, drugače pa se izvažajo suho, ki služi za začimbo.

Z vprašanjem nabiranja gojenja in destiliranja dišavnega olja se bavi poleg trgovcev - nabiralcev, gospod Anton Bradanović, upravnik trgovske akademije v Splitu. On je o tem napisal nekoliko člankov in eno brošuro. Za njegovo delovanje mu je dalo ministarstvo trgovine in industrije letos podporo, s tem, da mu je vrnilo vse stroške za delo ter mu dalo na razpolago destilacijski aparat.

V Splitu bi bilo treba ustanoviti postajo za gojenje in destilacijo dišavnih zelišč, katere vodstvo naj bi se poverilo g. Bradanoviću, kateremu bi se dalo nalogo, da napravi poskuse gojenja dišavnih zelišč, kakor tudi poskuse o rentabilnosti in destilaciji samoniklih divjih dišavnih rastlin. Ta spstaja bi služila kot nasadni vrt za nabiranje in gojenje dišavnih zelišč, kakor tudi za njih destilacijo, v kolikor bi se pokazala rentabilnost. Poleg te postaje bi bilo treba tudi onovati postajo za gojenje cvetja v okolici Dubrovnika, ali Melkoviča, katere naloga bi bila, razširiti gojitev cvetlic za okras. V kolikor bi se te kulture razširile, dobivali bi od njih cvetje in rastline, kakor vijolice itd. za izdelavo esenc.

V Banatu rastejo ogromne množine divje kamomile, ki bi se dale uporabiti za izdelavo kamomilnega olja. En del kamomile se tam nabira in izvažajo. Ravno tako bi se dala nabirati kamomila tudi v Srbiji, kjer na mnogih krajih divje raste. Kamomile bi se dale gojiti v Srbiji, Banatu, v Bački, nadalje bi se dala tam gojiti tudi poprova meta (Pfefferminz) in sivka (Lawendel) itd., katere gojijo v Angliji, Ameriki itd., ker so te kulture zelo rentabilne. Tu bi se jih lahko gojilo v starih krajih, posebno pa v Južni Srbiji, kjer so kulture rentabilne, kakor se goji na Holandskem korijandar, ki se goji v Galiciji, korenje od ljubice, ki se goji v Italiji itd. Te kulture bi bile posebno za južno Srbijo, kjer se v velikem goji janež, ki se po kritju znatne potrebe izvažajo za izdelavo anasolnega žganja.

V Gjevgeliji bi bilo treba napraviti postajo, za gojenje okrasnih cvetlic ter zdravilnih in dišavnih zelišč, katere bi napravila z njimi potrebe poskus eter na podlagi tega propagirala njeno kulturo.

Pri izdelavi brinjevega žganja se pri mletju in namakanju brinja v vroči vodi ter prekuhanju in njegovi destilaciji pridobiva tudi brinjevo olje, kakor ga izdeluje tovarna Arko v Zagrebu itd. Poleg tega se dobiva tudi brinjeva smola, ki ima lastnosti šelaka. Brinjevo olje se lahko dobi, ako se napelje skozi mleto brinjeve jagode mlet smrekov les vodena para. Kadar se dobiva brinjevo olje na ta način, potem se dobi v kotlu tudi brinjev sladkor, ki je zelo zdravilen. Upati je, da se bo ta način izkoriščanja brinja upeljav v krajih po Srbiji in Bosni, kjer raste brinje. Dobro bi bilo, ako bi producenti brinjevega v Užicah svoje brinje po destilaciji brinjevega podvrgli prekuhi in destilaciji ter dobivanju smole.

(Dalje sledi.)

Iz naših organizacij.

Izlet v Vevče priredi za svoje članke in prijatelje društva »Slovensko trgovsko društvo Merkur v Ljubljani«, dne 8. septembra t. l. v svrhu ogleda Vevške papirnice. Skupen odhod z vlakom ob 8. uri zjutraj iz južnega kolodvora. Zbirališče pred odhodom vlaka pred južnim kolodvorom. Kdor se želi izleta udeležiti, naj se prijavi najkasneje do ponedeljka dne 3. septembra t. l. do opoldne v društveni pisarni, Gradišče 17./I. (telefon 552). — Odbor.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani priredi v sredo dne 12. septembra 1923, ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsedstva, 2. izročitev diplom 2. častnim članom, 3. izprememba pravil, 4. določitev članarine. — Z ozirom na veliko važnost dnevnega reda pričakuje se polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

Trgovsko šolstvo.

Kr. drž. trgovska akademija v Ljubljani. Definitivno vpisovanje v I. letnik se vrši dne 11. in 12. septembra. Seznan sprejetih dijakov bode nabil na uradni deski. Istočasno vpisuje ravnateljstvo tudi dijake ostalih letnikov. V petek dne 14. septembra od 8. ure dalje se vrše ponavljalni izpiti. Pouk se prične 15. septembra. — Ravnateljstvo.

Kr. drž. trgovska akademija v Ljubljani. Dijaki II., III. in IV. letnika trg. akademije, kakor tudi absolventi abili. tečaja iz leta 1922/23 se obveščajo, da se vrši skupen posej Ljubljanskega velesejma dne 6. septembra ob pol 9. uri dopoldne. Dijaki naj se zberijo ob 8. uri pred trgovsko akademijo. Vstop na sejmishče je prost le, ako se podajo lja dijaki skupno v spremstvu profesorjev. — Ravnateljstvo.

Trgovina.

Prihodnja zagrebška vinska borza se vrši dne 5. septembra, na kar se opozirajo zainteresirani. Vinska borza na zagrebški borzi se vrši, kakor smo že poročali, vsako prvo sredo v mesecu.

Denarstvo.

Kovani denar v Avstriji. Kakor smo že svoj čas poročali, bo izdala Avstrija začetkom oktobra kovan denar po 100, 1000 in 5000 kron. S tem novim denarjem se obtok bankovcev ne bo povečal, ker bo vzela vlada ravno toliko bankovcev iz prometa, za kolikor bo izdala kovanega denarja (za 130 milijard avstrijskih kron).

Davki.

Potrdila o plačanih davkih za nakup deviz. Generalni inspektorat finančnega ministarstva je opozoril generalno direkcijo neposrednih davkov, da izstavljajo nekateri davčni uradi potrdila o plačanih davkih v površni obliki (košček papirja, brez takse, brez podpisov itd.). Generalna direkcija neposrednih davkov je zaradi tega z razpisom z dne 1. maja 1923, št. 10905 odredila, da se morajo vsa potrdila o plačanih davkih izdajati v dostojni obliki (najmanje na četrti pole papirja), spisovali s črnilom, pravilno taksirali (t. p. 3. in 4. je 10 Din) in nanje pritiskati uradni pečat. Istotako mora biti razvidno čiljiv podpis odgovornih uradnikov z označenjem službenega značaja.

Izvoz in uvoz.

Oprostitev uvoza žila in moke na Češkoslovaško. Kakor izve »Prager Presse« se bo uknilo v najkrajšem času postopanje za dovoljenje uvoza moke in žila iz inozemstva in bo uvoz teh pridelkov popolnoma prost.

Izvozna pristojbina za rumunsko koruzo. Svoječasno je rumunska izvozna uvozna komisija odredila izvožno pristojbino za koruzo na 80.000 lejev pri vagonu. Ker pa je bil radi te visoke pristojbine vsak izvoz onemogočen, je ministrski svet znižal izvožno pristojbino na 20.000 lejev pri vagonu.

Opalografične potrebščine THE REX CO., LJUBLJANA.

Razno.

Grozen potres na Japonskem. Seizmografi centralnega inštituta za meteorologijo in geodinamiko na Dunaju so v soboto 1. t. m. ob 4.11 zjutraj srednjeevropskega časa zaznamovali katastrofalen potres v oddalji 12.000 km. Registracija potresnih valov je trajala do 8., ko je bila zaznamovana zadnja skupina potresnih valov. Efektivno zemeljsko gibanje je na Dunaju doseglo višino več kot enega milimetra. Sunki zaznamovalne igle so bili tako močni, da so segali preko 20 cm širokega zaznamovalnega papirnega traku, radi česar niso bili zaznamovani vrhunci valovnega gibanja. Ta potres je štel med največje, kar so jih seizmografi centralnega zavoda kdaj mogli registrirati. Sobotni potres je napravil po vsem Japonskem ogromno škodo in povzročil mnogoštevilne človeške žrtve. Glavno mesto Tokio gori. Vse mesto je takoj ob potresu bilo na več krajih naenkrat v plamenu. Po ulicah je nastala strahovila panika. Ljudje so begali na vse kraje. Gori tudi palača mikadova. Cearsarska rodbina si je s težavo rešila življenje. Vse brzojavne in telefonske žice na severnem Japonskem so popolnoma porušene, tako da inozemstvo ne more prejemati hitrih poročil o nadaljnji usodi nekaterih mest. Po poročilih radiografičnih poslal je napravil sobotni potres na Japonskem ogromno škodo. Mesli Tokio in Yokahama ste do tal porušeni. Človeških žrtev cenijo na 14.000 do 20.000.

Tehnično gospodarska in sanitarna razstava češkoslovaških mest. Od 2. do 9. septembra se vrši ob času praškega velikega sejma tehnično gospodarska razstava češkoslovaških mest. Na ta kongres so povabljeni tudi zastopniki Zagreba. Dne 30. t. m. potuje v Prago načelnik mesta Zagreba, arhitekt Heinzl, dva mestna senatorja in dva mestna zastopnika. Na tem kongresu se bo razpravljalo o raznih komunalnih vprašanjih.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA ima stalno v zalogi vsako množino Družba „ILIRIJA“, Ljubljana Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Hmelj.

XXI. poročilo hmeljarskega društva o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, C. S. R., dne 25. avgusta 1923. Imamo prav lepo in vroče vreme, katero pospešuje okobuljenje cvetja in zoritev že tvorjenih kobul; padavin imamo tudi zadosli. Naš zastopnik si je ogledal te dni ves tukajšnji okoliš ter nam poročal, da se je stanje zdravih nasadov zboljšalo; v zaostalih in neškropljenih je videti le malo — ali nobenih kobul. V obče se lahko reče, da se je cenitev letošnje množine nekoliko dvignila na boljše; če se pa pri in po obiranju ne bode pokazalo veliko razočaranje, kar se pri tako neenakem

stanju rado zgodi, se lahko računa na dobro tretjino lanske množine, t. j. 35 do 40.000 stolov po 50 kg za celi tukajšnji okoliš. Navedena množina je pa neobvezna — gotovo pa je, da ne bode večja. — Obiranje se je luntam pričelo, vendar se bo isto vršilo od kraja še le koncem avgusta in s 1. septembrom. Da si ohrani hmelj lepo zeleno barvo, treba je hitrega spravljanja pod streho pri lepem vremenu. Z ozirom na zboljšano upanje, poslalo je na trgu mirnejše. Trgovci, kateri imajo naročila v rokah, čakajo. Ponudba je danes večja od povpraševanja in se je nekaj hmelja (1922) prodalo po 2700 do 2800 čl. kron za 50 kg (654 jK za 1 kg). Hmelj iz leta 1921 notira 2200 do 2300 čl. kron za 50 kg (545 jK za 1 kg). Konečno razpoloženje je mirno in oslabele, cene se nagibajo kupcu v prid.

Savez hmeljarskih društev.

Hmelj. V. brzojavno tržno poročilo: Zatec, C. S. R. 31. avgusta 1923. Včeraj se je na kmetih pričela večja kupčija z novim hmeljem: 3000 čK za 50 kg. 2.78 Din = 1 čK. 1 kg je 667 jK.

Tržna poročila.

Svinjski semenj v Mariboru. Na svinjski semenj dne 31. avgusta se je pripeljalo 262. Cene v dinarjih: mladi prešiči 5-6 tednov slari 200-250 Din, 7-9 tednov 275-450 Din, 3-4 mesece 450-550 Din, 5-6 mesecev 700-750 dinarjev, 8-10 mesecev 925-1150 Din, 1 leto 1625-2100 1 kg žive teže 20 do 22.50 Din, 1 kg mrave teže 27.50-31.25. Kupčija je bila zelo živahna, z ozirom na ugodne cene se je skoro vse prodalo.

Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Pšenica: baška, 79-80 kg, 2 odst. 4 vag. 340; baška, 79-80 kg, 2 odst. Zenta, 3 vag. 337.5; banatska, 79-80 kg, 2 odst., 9 vag. 337.5. Ječmen: sremski, 71-72 kg, 5 vag. 300. Oves: baški, ponudba 235. Turščica: baška, 1 vag. 272.5; banatska, Zenta, duplikat kasa, 1 vag. 265. Fižol: beli, baški, Novi sad, 1 vag. 470; beli, baški, povpraševanje 465. Moka: baška »0«, 1 vag. 560. Tendence neizpremenjena.

Zagrebski žitni trg (3. t. m.) Postavljeno vojvodinska postaja notirajo (na debelo): pšenica (79-80 kg) 337.50 do 345, (78-79 kg) nova srbska 320 do 325, turščica žolta 275 do 280, ječmen za pivovarne 300-305, za krmo 260-275, oves 250-260, moka »0« 550-575, »2« 525-550, »4« 500-525, »6« 400-450, za krmo 200-230, otrobi drobni 145-155, debeli 200-210, fižol 450. Tendence mirna, nekoliko slaba.

Beograjska blagovna borza (3. t. m.) Pšenica: 70 kg, 3 odst., franko vagon Beograd, promptno, ponudba 325; 78 kg, 2-3 odst., v šlepu 10 dni čakanja, povpraševanje 320; 70 kg, 3 odst., franko pristanišče Titel, promptno ponudba 340. Turščica: obala Beograd, povpraševanje 280, ponudba 285, zaključek 282.50. Oves: rešetan, franko vagon Beograd, promptno, povpraševanje 255, ponudba 260. Češplje: garnitura, franko vagon Beograd, promptno, ponudba 420. Fižol: beli, rešetan, franko beograjska postaja, povpraševanje 450. Otrobi: franko obala Beograd, ponudba 155. Tendence brez izpremembe.

TVRDR
A. VOLK, LJUBLJANA

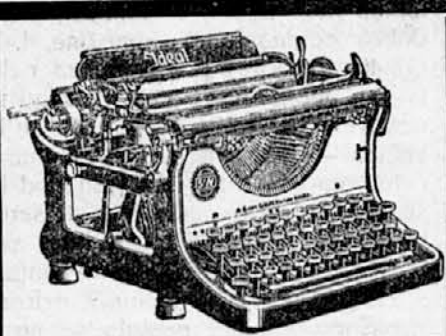
VELETRGOVINA ŽITA IN MLEVSKIH IZDELKOV

prilporeča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.

Telefon št. 449.

Brzojavl: Volk.

ZAHTEVAJTE PONUDE!

TELEFON 268
USTANOVLJENO LETA 1906

IDEAL

Najpopolnejši stroji.
Vsak kupec najboljša referenca. — Tudi na obroke dobavi tvrdka

ERIKA

Ljubljana
Gradišče št. 10

THE REX CO.

Zagreb
Duga ulica 32

Ljubljanski velesejem paviljon J 394

INDUS D. D. preje CARL POLLAK

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. - Tel. 528.

I. INDUSTRIJA USNJA.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):

1. kravine, rjave, črne in chagrin ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. telefine,
4. ovčine in kozine:
 - a) mazane, rjave in črne,
 - b) barvane, za mobilije, tapeciranje in konfekcijo;
5. vachettes:
 - a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
 - b) za izdelavo nogometnih žog,
 - c) za izdelavo razne usnjate konfekcije;
6. svinjine (specijaliteta):
 - a) za fino jahalno opremo, barvane ali naravne,
 - b) za kovčege,
 - c) za mobilije in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);

7. podplati:
 - a) trovloženi hrastostrojeni podplati,
 - b) vache;
8. croupni za izdelavo transmisijskih jermenov:
 - a) specijalno strojeni (angleški sistem),
 - b) hrastostrojeni.

B. Chrom-usnje:

1. box-calf, črno in barvano,
2. chevreaux,
3. chevrelle,
4. chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog,
5. chrom-usnje za izdelavo jermenov.

C. Galun-usnje:

za izdelavo vezilnih in šivalnih jermenčkov

D. Lak-usnje:

1. box-calf,
2. chevreaux.

II. INDUSTRIJA USNJATIH IZDELKOV.

A. Čevljarski izdelki:

1. čevlji za strapac,
2. čevlji za rudnike,
3. čevlji za sport in nogomet,
4. čevlji po vojaškem vzorcu,
5. sandale.

B. Konfekcija transmisijskih gonilnih jermenov:

1. specijalni stroj,

C. Konfekcija za

dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sportni pasovi itd., tržne torbice.

Srbska domača ročna industrija čilimova za kompletne jedilnice spalnice in pisarne v Pirotu

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

MANUFAKTURA

Na drobno!

Na debelo!

Slovenska

trgovska delniška družba
v Ljubljani

Resljeva cesta št. 22 zraven
glavnega kolodvora

priporoča svojo veliko zalogo
kolonijalne in špecerijske robe

Solidna in točna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Samo na debelo!

Samo na debelo!

Ne smete opustiti,

ne da bi posečili

SINGER

Paviljon F oddelek št. 155
na Ljubljanskem velesejmu

Pristopajte kot član k društvu

Trgovska Akademija!

Vafelne in Karlovarske oblate,
najfinejše čajno pecivo,
čisti štajerski malnov sok
priporoča

Ivan Pelikan

I. MARIBORSKA SLAŠČIČARNA
Maribor,
Gosposka ulica 25.

Sodarstvo Pichler

Maribor, Frančiškanska ul. 11
izdeluje vse vrste najboljših

sodov

v svoji moderno opremljeni
mehanični delavnici
Ustanovljeno l. 1836

LUBLJANA
SINON GREGORČEVA ULICA 13

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamnigorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Žebliji za železnice, žebliji za ladje, črni ali pocinkani, žebliji za zgradbe, žebliji za čevlje, spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave, železne brane, zobje za brane, kljuge za podobe, zid, cevi, vijaki, matice, zakovice, verige, žoki za pilote. Vsi drugi v našo stroko spadajoči izdelki po vzorcih in risbah.

Prporoča se:
Špecerijska in delikatesna
veletrgovina in na novo
urejena zajtrkovavnica

T. Mencinger
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 43
na dvorišču, vhod tudi iz Komenskega
ulice
Pražarna za
kavo z električnim obratom

ZASTOPNIK NA SEJMI

SANA

Tvornica čokolade d. z o. z.
Hoče - Maribor
Najfinejše vrste čokolade in kakao.
Kvaliteta najboljša! Cene ugodne!

Zahtevajte po vseh
kavarnah in gostilnah

„TRGOVSKI LIST“.

Ivan Jelačin
Ljubljana
Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mletih dišav in
rudninske vode
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku
izdeluje

LJMETNA GNOJILA
ŽVEPLENO KISLINO
SOLNO KISLINO
SOLITRNO KISLINO
KRISTALNO SODO
PRALNI PRAŠEK
GLAUBERJEVO SOL
GRENSKO SOL
KALIJEV SOLITER
NATRIJEV SOLITER
ŽGANO APNO
ZELEZO-OKSIDNE BARVE
STENSKE BARVE
KREMO ZA ČEVLJE
»NEOSAN«, »NEO NOIR«, »ADMIRABEL«
MAST ZA USNJE
PISALNE TINTE v raznih barvah
BARVE ZA STAMPILJE
MODRILA ZA PERILO
VAZELINO
OLJE ZA ŠIVALNE STROJE
ČISTILA ZA KOVINE
PARKETNI VOSEK

Na velesejmu paviljon „E“ št. 14!

M A N A
tovarna kandičtov in
mlenje soli in dišav
družba z o. z.
v Ljubljani
priporoča po najnižjih cenah
vsakovrsne kandite, zmleto
morsko sol in zmleti sladkor
Paviljon 475

SIEGEL & DRUG
D. Z. O. Z.
TKALNICA PLATNENEGA
I BOMBAŽNEGA BLAGA
SVITAVY WIEN
(C. S. R.) LJUBLJANA
DUNAJSKA C. ŠT. 31.
Paviljon H 298. Telefon 719.

ADRIA
VANILIN - SLADKOR
PECILNI PRAŠEK
ADRIA - IZDELKI
LJUBLJANA
TELEF. 178. 403

Paviljon L 470 b.

TEODOR KORN
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8
se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih
kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za po-
krivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v pri-
znano solidni izvršitvi. - Proračuni brezplačno in
poštne prosto. - Popravila točno in po najnižji ceni.
Pločevinasta ambalaža, kakor kanle
za firnež, olje, bencin, doze za barve,
::: kandite in konzerve. :::

Iv. Perdan
Ljubljana
Veletrgovina
kolonijalnega in
špecerijskega blaga.
Glavni založnik Ciril in
Metodovih vžigalic, nudi
po najnižji dnevni ceni
kavo, riž, teste-
nine, najfinejše
namizno olje,
čaj, žganje ter
vse drugo špe-
cerijsko blago.
Postrežba točna in solidna.

Brzobjavke: Globus Vrhnika. Telefon inter. Vrhnika 10.

Konzervna tovarna
GLOBUS
na Vrhniki pri Ljubljani
priporoča vse mesne konzerve, paštete in druge
mesne izdelke. Naznanja, da je pričela letos z
izdelovanjem sadnih in sočivnih konzerv. Spre-
jema naročila za izdelovanje pločevinastih doz.
Na velesejmu lastni paviljon.

Koledarje Tiskarna „Merkur“
Cenike Izvršuje !! v Ljubljani !!
Okrožnice

Erman & Arhar
mizarstvo in tapetniška delavnica
Št. Vid nad Ljubljano št. 4.
Sprejemava vsa stambna in pohištvna dela.
Pohištvo lastnega izdelka stalno na zalogi.
Cene konkurenčne. Postrežba točna.
Načrti in proračuni brezplačno.

TRIGLAV Tovarna perila :: Ljubljana
Kolodvorska ulica 8 (nasproti hotela Štrukelj)
DRAGO & GENICA VOJSKA
Ljubljanski velesejem, paviljon J. 381.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavica: Din 60 milijonov.
Rezerva: Din 32,515.000.—

Podružnice:

Bled,	Jesenice,	Meškovič.
Cavtat,	Korčula,	Prevalje,
Celje,	Kotor,	Sarajevo,
Dubrovnik,	Kranj,	Split,
Ercegnovi,	Ljubljana,	Šibenik,
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.

Amerikanski odio.

Naslov za brzojavke: Jadranska.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser State bank, Cortland street 82,
New-York City.
BANCO JUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso,
Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales,
Porvenir.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Telefon Interurban št. 103 — Ustanovljeno leta 1850

se priporoča za zgradbe vseh vrst
:: ter izvršuje načrte in proračune ::

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

Telefon šte. 415 — Poštno-čekovni račun 11.428.

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela
in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzemam po danih, kakor tudi po lastnih načrtih
zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske
in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena
ostrešja, balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga
vrtna arhitektonična dela. Stropnice, dekorativne stro-
pove ter dekorativne stenske opaže. Za razne indu-
strijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane
nosilce za večje proste razpeline od 12 do 15 metrov.

**Razstava v paviljonu za stav-
beno stroko in lesno industrijo.**

BRATA BRUNSKOLE

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA 5.

Konfekcija in modni salon za dame in gospe po
meri najnovejše mode, kakor tudi najfinejše
delo lasne delavnice. — Lastna zaloga
blaga. — Konkurenčne cene

Paviljon H 311

Patria

Cognac

Medicinal

Ljubljanski velesejem
Pavillon L, stanica 481

A. Šarabon

Veletrgovina

v Ljubljani
priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z elek-
tričnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
potrebščine za čevljarje, sedlarje, rin-
čice, podloge (belgier), nadalje potreb-
ščine za krojače in šivilje, gumbe,
sukanec, vezanine, svilo, tehnične deci-
malne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Leop. TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Naprava kompletnih elektrarn.
Zaloga raznih motorjev, svetilnih
teles, žarnic in inštalacijskega
materijala.

Načrte in proračune na zahtevo.

Veletrgovina

GREGORC & VERLIČ

LJUBLJANA

priporoča

špecerijsko,
kolonijalno
blago
in
vsakovrstno
žganje.

Zahtevajte cenike!

Telefon 246.

Brzojavke: Grelič.

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Vse vrste kleparska, kotlarska in vodovodno-inštalacijska dela
izvršuje najhitreje in solidno

PROD. ZADRUGA KLEPARJEV, KOTLARJEV

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 18.